

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főter 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyitlatterben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Hám Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, fél évre 6 kor,
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
termérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

Utazás egy elbukott képviselő- ség körül.

— ápr. 7.

„Bébének“ a Felsőmagyaror-
szági Hirlap hasábjain „törvény-
tiprás“ címen megjelent husvéti
elmélkedésére azoknak tájéko-
zásául, kik netalán a „Bébé-t“ ko-
molyan vennék vagy vették volna,
irok észrevételeket.

Körülbelül egy évig tartott
tollharc-szünet után „már nem
tud tovább hallgatni“ „Bébé.“ —
Ismételve kötelőzködik belém,
megint az általa nekem tulajdo-
nitott nagyhatalom, befolyás ürü-
gyéből; mi reá nézve türhetetlen.

Hiába mondtam, irtam, hogy
nincs nekem semmi hatalmam.
Mit akarhat tőlem?

Tudomására adtam, hogy nem
kivánok lenni közhivatalnok, tiszt-
viselő; nem akarok lenni orsz.
képviselő. Nem kérek s nem vá-
rok sem felülről, sem alulról sem-
mit. Ügyvédi irodát nem nyitok.
Hirlapot nem szerkesztek. Általa
annyiszor felhánytorgatott állá-
saimról a jövedelmekkel együtt
javára szívesen lemondok. Szó-
val concurrens vállalkozó nem
vagyok, nem leszek. Mi baja le-
het hát a kis „Bébének“? Mi fáj-
hat neki? Hatvankét évemet, éle-
temet talán nem sajnálja tőlem
s ő az emberi s polgári jogok-
nak patentált védelmezője, bizo-
nyosan kegyeskedik azon jogai-
mat, melyek a legkisebb polgárt
is megilletik, meghagyni. Mért
öltött „Bébécske“ nehéz fegy-
verzetet?

Vizsgálva a helyzetet, tanul-
mányozva a harcot, arra a
meggyőződésre kell jutnom, hogy
más igazi ok hiányában „Bébé“
kirohanása tulajdonképpen most is
csak „utazás az elbukott képviselő-
ség körül;“ mely bukását egyedül
nekem tulajdonítja; melyet nem
tud elfelejteni.

Eddig az el nem érhetett man-
dátum, most pedig a bukás óta
nagy gonddal, számítással előké-
szített jövőbeli tervein bekövet-
kezett áthúzás ösztönzi nagypén-
teki siralmakra annyira, hogy
„már nem tud tovább hallgatni.“

Persze, persze! Eddig hall-
gatott a kis csevegő!

„Bébé“ mindenütt engem lát.
A velem való töprengés kínzó
gondolatával fekszik és ébred.
Szegény „Bébé“ üldözési mániá-
ban szenved.

Mily tévedés. Higyje el kis
„Bébé“, én a legnagyobb öröm-
mel fogadtam volna Sátoralja-
ujhelyről való ellépését, „Dier
ist wohl — Uns ist besser.“ —
Szabadultunk volna egymástól.

„Bébé“ elment volna a nagy vi-
zekre vitorlázni. Mi pedig nyugod-
hatnánk, nyugodhatnám én s nem
kellene hegyeznem pennámat.
kedvem, akaratom ellen.

De hát „Bébé“ lándzsa veté-
seit pariroznom kell. A szuró-
vágó szerszámmal a gyerek is
kárt tehet.

„Bébé“ a megye termében ob-
struálásával megbukván, politi-
kai gyermekjátékszereinek áru-
bódéját Sátoraljujhely város ter-
mébe helyezte át. Így véelve poli-
tikai törekvéseinek, hon és nép
boldogító eszméinek, új és erős
basist találni; melyből, mint ar-
chimedesi pontból kimozdítandja
sarkaiból a földet, megtörve előbb
a városban, azután a megyében
s legvégül bizonyosan az ország-
ban is, a szabadelvű párt és kor-
mány uralmát s nem az én ha-
talmamat, melylyel legföllebb
Tolesvára lehetne visszajutnia.

Könnnyű átlátni „Bébé“ szitá-
ján, lévén az nagyon ritka. Köny-
nyű kitalálni, hogy „Bébének“ tu-
lajdonképpen nem az én fejem
fáj, de az ő fejecskeje jutott
nagyfokú paroxizmusba.

Szóval a kis „Bébé“ hatalomra
vágyik. Melynek ellenében hite
szerint csak én, egyedül én állok.

Ez az igazi ok. Ez idézte elő,
hogy a közelebbi városi képvise-
lő választásnál elért némi si-
kertől vérszemet kapva, a képv.
tagok számának szaporítását in-
dítványozták.

Nem a város érdeke, nem a
polgárok jogának gyakorlása, ki-
terjesztése végett; de azért, mert
igy vélt „Bébé“ többségre s ez-
zel uralomra jutni; mit már ed-
dig is annyiszor, amennyiszor
megkísérelt 17 főből álló tömör
szervezetű szélbali mameluk tá-
borával s nem egyszer — mint
épen az említett indítványon is
történt, meglepve a szervezet-
len s a város adminisztrációjába
a politikát bevinni nem óhajtó
többségben levő szabadelvű pár-
tot, néhány szavazattal győze-
lemre is vergődött.

Elárulja ezt maga „Bébé“
kirohanásában; irván: „Persze,
ha a törvényes számban választ-
tanák a képviselőtestületet, hát
még többen jutnának be az ön-
álló s önérzetes iparosok közül,
akik legutóbb is megmutatták, hogy
nem lehet orruknál fogva ve-
zetni.“

Szegény Bánóczy! Ezért emel-
te és elemelte fiastul a Dókus
választók szekereit „Bébé“ meg-
választásának érdekében. Ez a
hála! Ez a köszönet!

Ily körülmények között nem
képzeltette „Bébé“, hogy rikitó

éeljait nyitott szemmel nézve és
látva, tul fog járni a mi eszün-
kőn, vagy ha ez „Bébének“ job-
ban tetszik, az én „nagy eszemen.“

És itt eljutottam a dolog lé-
nyegéhez; a kirohanás ürügyé-
hez, a „törvénytíprás-hoz.“

Az 1886: XXII. t.-e. 32. § a
szóul-szóra ezt tartalmazza: „A
községi képviselők számát a né-
pesség száma szabályozza, t. i.
minden száz lélek után egy kép-
viselő számítottatik.“

A képviselők összes száma
rendezett tanácsu városokban
48-nál kevesebb, 200-nál több
nem lehet.“

A kérdés az, hogy a törvény
imperatív határozza-e meg a kép-
viselők számát?

Nézetem szerint nem.

Mert, bár azt mondja, hogy a
képviselők számát a népesség
száma szabályozza, t. i. minden
száz lélek után egy képviselő
számítottatik, de midőn hozzá teszi,
hogy 48-nál kevesebb, 200-nál
több nem lehet: világos, hogy a
képviselők számát nem állította fel
imperative, hanem a 48 és a 200
között a képviselők számának
meghatározását, mint helyi cél-
szerűségi kérdést, az autonomia
hatáskörébe helyezte át s a meg-
alkotandó szabályrendeletre hagy-
ta fel. Különböznél tovább kellett
volna mondia, hogy ennek foly-
tán minden bekövetkező nép-
számlálás után a képviselők szá-
ma, az ujabbi lelekszám szerint
újbol kiegészítendő, vagy apasz-
tandó. Ezt azonban nem tette.

A törvénynek legbiztosabb ér-
telmezője, magyarázója az élet,
a gyakorlat. Hogy pedig a gya-
korlat a törvényt soha és sehol
sem értelmezte, magyarázta a
„Bébé“ által értelmezett „kell.“
tehát imperatív értelemben, ellen-
kezőleg, hogy a törvényt úgy a
r. t. városok, mint a kormányok
mindig permissive, azaz, az én
felfogásom szerint értelmezték s
hajtották végre, leghitelesebben
bizonyítja azon körülmény, mi-
szerint, habár a r. t. városok-
nak lakossága már eredetileg
több volt, mint a képviselőknek
szabályrendeletileg megállapított
száma s később emelkedett is:
a képviselők számának kiegészítése,
hivatalosan, tehát imperative soha
sehol sem rendeltetett el.

Mutasson „Bébé“ egyetlen pél-
dát erre, beismerendem nagy té-
vedésemet.

De, ha a törvény imperative
rendelkeznék is, így sem lenne
„Bébének“ a jelen esetben igaz-
sága, mert az 1900. évi népszám-
lálás eredménye még hivatalo-

san s hitelesen leszámolva mai
napig sincs. Ugyanis az orsz.
stat. hivatal által közzétett ki-
mutatás eddig a lakosságnak
csak általános lélekszámát kö-
zölte, de hogy mennyi abból az
idegen tanuló, katona, munkás,
leszálló vendég, átutazó és rab,
kiknek száma városunkban az
ezeret jóval haladja? nem tűn-
tette még ki; már pedig ezek-
nek százai után még is csak nem
lehetne törvényesen városi kép-
viselőket választani!

Legjobb esetben is tehát „Bé-
bé“-ék indítványa ma még idő
előtt volaa.

Világos, hogy ezen kérdést a r. t.
városok tisztán a helyi viszonyok ál-
tal megokolt czélszerűség szerint ol-
dották meg, s a törvényt imperative
sehol sem értelmezték.

Ezt tanusítja magának Sátor-
aljujhely városának esete is,
mely ezelőtt öt évvel alakulván
át r. t. várossá, habár az 1890.
évi népszámlálás szerint lakos-
sága a 13,000 lelket meghaladta,
szabályrendeletében csak 120
képviselőt állapított meg, s sza-
bályrendeletét a kormány is így
hagyta helyben.

Figyelmet érdemel még azon
fontos körülmény is, miszerint
köztudomásu dolog, hogy a köz-
ségek rendezését célzó ujabbi
törvényhozási előmunkálatok a
képviseleti tagok számának az
egész vonalon, még a székes-
fővárosnál is leszállítását céloz-
zák; azért, mert az élet bebizo-
nyította, hogy a mindig befolyá-
solt s érdekek szerint változó s
alakuló nagyszámú képviseletek,
a városoknak helyes adminisz-
trálására nemcsak nem alkalma-
sak, hanem ártalmasak.

Átlátva „Bébé“ szitáján, ter-
mészetes, hogy városunk s a
többség jól felfogott érdekében
állónak kellett tekinteni, „Bébé“-
ék semmiképpen elő nem készi-
tett s meglepetésszerűleg néhány
szótöbbséggel átmanőverezett in-
dítványának, tervének meghiusi-
tását; meg kellett óvni a város
képviseletét s a várost „Bébé“
pártpolitikájának a városi köz-
ügyekbe való becsempészésétől.

Ez az én álláspontom s azt
hiszem, a mi, a többség álláspontja
is. Ez egészen világos. „Bébé“
szerint azonban sötét, erőszak és
törvénytíprás.

Valamint világos és termé-
szetes az is, hogy az a meglevő
többség, mely hiszi irányának
helyes voltát, „Bébék“ kedvéért,
míg többség lesz, nem fog le-
mondani s nem mondhat le a
vezetéséről. Még „Bébé“ sem le-
het oly naiv, hogy ezt feltételezze.

Dunky fivérek

cs. és kir. udvari fényképészek

mütermükben április hó 10-én (vasárnap) és ápril. 11-én (hétfőn) d. e. 9-től—12-ig
és délután 1/2—1/4-ig fognak felvételeket eszközölni.

„Bébé“ a megye tisztí ügyészt tartja a törvény hivatalos magyarázójának. Ezt sem lehet így elfogadni. A törvényt mindenki magyarázza magának a maga felfogása szerint. Ezt teszi „Bébé“ is. Ezt teszem én is. A tisztí ügyész véleményez. Különben meg kell jegyezni, hogy „Bébé“ ember emlékezete szerint csak ezen egyetlen esetben helyeselte s fogadta el a t. ügyész törvényt magyarázatát.

Én azt hiszem, hogy a kérdésben nekem van igazságom.

Ha persze valaki annyira fenyeget, mint „Bébé“, ki — mint ezt száz más megnyilatkozása, legközelebb pedig husvétí vezércikk-fohásza bizonyítja — mindenkit, ki nem az ő fejével gondolkodik, nem az ő szemével néz és lát, legalább is hazaárulónak jelent ki s hazafiúi átok alá helyez, sőt még a hóhér szerepére is ajánkozik (l. a Fm. H. 1901. szept. egyik számát), ha valaki másnál tisztességes s hazafias meggyőződést feltételezni nem képes s túrni nem tud: az ilyen „Bébére“ nagyon kell vigyázni, nehogy magában, vagy másokban kárt tegyen.

És ez a „Bébé“ ir és beszél erőszakról, törvénytíprásról?

Három éves tapasztalat bizonyítja, hogy „Bébének“ életető eleme a szenzációkeltés, az izgatás, a hecc, a reklam. Ezt gyakorolja különösen az általa agyonbeszéli, agyonirott, agyonhizelgett s mindenképp felett a mindennapi kenyeret adó foglalkozástól a nagy politikához elvezetett sátorlajuhelyi iparos polgárok tömegére való állandó hatás, izgalomban tartás végett! Kik, ha megfigyelték, beláthatták, hogy „Bébének“ immár szűk Macedónia; neki már Kossuth Ferenc is

bliktri! Hát még minek nézhet és néz ő bennünket. Szerinte hazaáruló mamelukokat? Szent husvétí „Bébécske“ irtalmaz mi nekünk.

Ily uton és módon tart ő vasfegyelmet az általa — míg neki ez jól esik, édig magasztalt „önálló önérvényes iparosok“ felett. De, ha valaki közülök a mesterrel mindig és mindenben nem ért egyet, ha nem esküszik a próféta szakálára — bocsánát — esalhatatlanságára, vagy önállóság gondolkodni, vagy épen kételkedni mer: anathema sit! Bellebezi az ő purgatoriumába, vagy épen betaszítja a gyeheknák tűzébe, Felsőmagyarországi Hirlapjába, itt aztán rázudítja a pokolnak összes szörnyüségéit.

Hej szegény Bánóczy! Csak azért, mert nem is a függetlenségi pártból, de a „Bébé“ által gyakorló-térül megteremtett helyi függetlenségi körből kilépni mert: elfeledtetek az ő nagy érdemei, szolgálatai s bellebeztetett a gyeheknák tűzébe, s mint köpönyegforgató kiüzetett a paradiesomból. Proscribáltatott!

Ekként lett „Bébé“ iparos is, folytatva az ügyvédség mellett a nemes kádár mesterséget is; verve a polgártársakra mint a hordóra vasabronesokat!

„Sötétség, bus, kiellen, reménytelen sötétség mindenfelé, s a sötétségben csak a pribékek lándzsájának csörrenése s a vadtömeg gúnykacaja és piszkolódása hallatszik.“
„S a keresztre feszített magyar szabadság megkínzott testét, még egyre gyötrik a hóhérok. Újabb és újabb lándzsadöfés új és új vérpatakat fakaszt belőle. S magyar emberek segítenek a hóhéroknak még mélyebbre döfni a lándzsát, jobban kinezni, gyötörni a megfeszítettet. S magyar emberek ássák már a sirt, amelybe örökre eltemethessék.“ — husvétí

ről, ajkaik gyöngyharmatról, édeni, mámorító tüztárlól mesélnék. — S ti fonnyadó fiatalok körültek! Ti erényes szigorú rémek mögöttük! Miért nézitek őket oly kesernyész ábrázattal? Hisz jóakaratosok, jámbor erényességtek mögött ott ül szemetekben a szűrő, sárga irigység.

Mily szívesen feledkeztek meg mind egy pillanatra, hogy még egyszer átéreztek a szerelem első, mámorítóan édes, édeni gyönyörét, ha nem volna mögöttetek az — idő!

Mily jámboran mondanátok Schillerrel: „Der einziger Lohn meiner Tugend, ist meiner Tugend letzter Augenblick.“ De itt ültök mind mereven hadi szigorral fegyelmezni akarva azt, amit törvény, hatalom, erény, vallás nem bír. A szív érzeményeit! Hajnalhasadását! Tavaszí pirkadását!

Hűen odaadón egymáshoz simulva szoroson — mint Isten rendelé — szívják egymás ajkairól a biztató ígéretek, mint a fakadó rügy a hajnal harmatát: „Eljősz Iza oda a templom udvarba holnap éjjel? Ugy-e el? Kell, muszáj eljőnnöd! Beszélnem kell veled! Tovább nem bírom! Angyal s nem férfi voltam eddig, ha szüleid modorát, egész bizonytalan viszonyunkat türtem, ami még örületbe kerget. Igen, beszélnem, tisztáznom, elintéznem kell a dolgot. Így Iza nem, nem bírjuk! Álomban, képzelődésben utóvégre nem élhetünk. Jősz Izám, szerelmem? Ott lesz? Nagy, könnyben uszó szemével belesimulva kedvese égő, rábeszélő, sürgető tekintetében rebegi mély, érzelmes hangján: „Ott.“ Csak egy szó, rövidke szó s mint

borzadályos dörgedelmek s ezekhez hasonló bombasztikus bolondgombák tálalásával táplálja, izgatja, hypnotizálja, magyarul megmondva bolondítja hiveinek idegeit!

De „Bébé“ nem „Svengáli.“ Nem. Ő nem hasonlíthat senkihez, csak magához!

Én is intellemmel fejezem be észrevételeimet.

„Bébé“ hogy hogy nem, a sátorlajuhelyi városi képviselők választásának kérdését, összekötésbe hozta az 1893 előtt lejátszott megyei árvapénztári sikasztásokkal. Épen úgy összekötötte volna az orosz-japán háborúval is.

Persze, persze! A husvétí szindarabhoz cselekvésről is kellett gondoskodnia, mert különben a megereszett husvétí dramolett cselekmény nélkül üres s mint ilyen hatástalan maradt volna.

Ah! Itt van. Megvan. Kéznel az árvapénztári sikkasztás. Ez már valami! Ez már nem csak cselekmény, de esemény számba megy! Ez már szenzáció! Ez már hecc-reklam. Lehet hozzá ütni az oressztrumban a nagy dobos is. Meg lesz a nagy hatás! — Csinnaratta Bum!

Bevette tehát az árvapénztári sikkasztást slágernek. Piacra vitte mosni megyéje szennyését.

Igy szerkeszti „Bébé“ a drámát.

Ezzel aztán kirohanását egészen logikusan s iz'ése szerint végezhette be.

Én pedig azzal végezek, hogy nemes párthareban, ócska, szennyes, rozsdás fegyverekkel nem lovagias dolog hareolni!

Külömben béke velünk.

id. Mecner Gyula.

a vulkán tüze égeti mindkettőjüket. Tudják szerelmük, életük felett döntenek, határoznak holnap s az mi más lehet, mint gyönyörteljes, boldogságos, szépséges, mint mind a zsongva-bongó, sejtelmes lángszerelem forró, zsenge szívökben. Boldog fiatalok! Szegény szerelmesek! Ha úgy tudnátok, mint „garde-de-dame“-tok, hogy a szerelemnek mennyivel több sóhaja van, mint csókja!

Tízet ütött a nagy pápista templom öreg, érces harangja. Nagy, néma csend követte. Alszik a város becsületes népe, csak egy-egy eltévedt lélek ballag kopogva a nagy csendben. Ki hazafelé, ki másfelé. Enyhe szellő suttog titokszertien az utca sarki fácskák galyai között. Tán csendről, nyugalomról beszél? Vagy nagy szenvedélyről? Fiatalok szerelméről? Egy fehér leányalak lebben a templom felé egyenesen az őt váró ifju karjaiba szüzi tisztasággal, forró szerelmmel. Erős férfikarok tartják szeretettel, a legbecsületesebb szándékkal. Forró, édes szavak, csókváltások után mintegy megkönnyebbülve kezdik komolyan (20 éves komolysággal) tárgyalni életük jövőjét: Én — nézd Izám — elmegyek. Téged szeretve, képed szívembe zárva megyek. Mire visszajöttem, nagykoru vagy s magad határozatsz sorsod fölött. Jősz velem ugy-e szép, boldog életre? Itt hagyod családot, hited! Én akarok lenni mindened, mert én — lásd — szörnyen féltékeny vagyok mindenkire, mindenre, ami mosolyodat kívülem elcseni.

Bohó — mondja a leány — oda-

Az Orsz. Izr. Tanító Egyesület Észak-keleti fiókkörének 1904. április 4-én tartott gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

— április 6.

Nevezhetném a tanítók ünnepének, mert valóban azzá tették az ország különböző vidékéről nagy számban összegyűlt tanítók, a gazdag és nagyfontosságú tárgysorozat, mely anyagát képezte és különösen pedig ama igazi vendégszeretet, melyben kartársainkat mindkét zsidó hitközség tagjainak jóvótábol és áldozatkészségéből részesítettük.

Dr. Rózenberg Bernát és Alexander Vilmos iskolaszéki elnökök valóban örök hálára kötelezték a tanítósgot azon szeretetreméltó fáradozásokkal, melylyel ügyünket felkarolták és oly lelkesedéssel sikerre vezették.

Gyűlésünk fényét pedig nagyban emelték a megjelent vendégek. Első helyen említem Székely Elekét, városunk derék polgármesterét, ki a tanügy iránti szeretetét és a tanítósg iránti nagybecsülését kimutatta, mikor készséggel átengedte a város szép gyűléstermét, Beregszászy István szeretett tanfelügyelőnk, ki rosszul léte dacára beteg eljött és nagy örömet szerzett nekünk ottlétével.

Vendégeink sorában ott tisztelhetünk mind két hitközség színe-javát, főt. Weisz Kálmán főrabbit, Dr. Goldberger Izidor hitzónokot, Zinner Henrik hitközségünk nagyérdemű elnökét, Dr. Schön Vilmos főorvost, Dr. Rózenberg Bernát és Alexander Vilmos iskolaszéki elnököket, Kis Odön városi ügyészt, Vágó Gyula, Widder Gyula, Dr. Székely Albert, idős Reichard Mór, Neuvirth Adolf Schweiger Ignác, Rutkay Mór, Grünbaum Simon, Némethy Bertalan, Guttman Salamon, Hazai Sámuel Deutsch Herman, Glatstein Mór, Schwarz Ignác stb., stb. számos tanítónót és nagyszámu érdeklődő hölgyközönséget.

A helybeli izr. tanítók Knopfler Sándor elnöklete alatt rendező-bizottsággá alakulván, már a gyűlést megelőzőleg mindent elkövettek, hogy a jelentkező tanítókat teljesen ingyenes ellátásban részesítsék. Mint már említém a két iskolaszéki elnök közel kétszáz koronát gyűjtött e célra a mig a hiányzó összeg pótlására a

adón s a fiu ez odaadástól nekibátorodva, felhevülve folytatja: Nézd, most már, már jöhetsz velem! Szókhettünk! Szüleid szívesen befognak s én dolgozom érted. A te szüleid akkor épp ugy, mint ma ellenezni fogják házasságunk.

Búsán gondolkodik el, de nem hajlik meg a leány. Fekete szeméi erőlyesen fénylenek, midőn mondja: „Várok rád, bármily epedve, nehezen.“ Az időt arra használom, hogy meggyőzzem szüleid, miszerint csak téged szeretve élhetek, vagy halhatok meg. Amilyen erős szerelmem, oly erős lesz akaratom. Szüleid meghajolnak előtte. Azután te jössz Izáért szépen, hűségesen s élünk boldogan.

Meggyőző, lágy hangon, behizelgő édesen suttogja a legveszedelmesebb szavakat szerelmes vőlegénye fülebe, ki e csábító ölelésre ideadó gyöngédségre minden józanságát elvesztve, önfeledten mámoros szerelmmel kér, sürgét szerelmért, holott ott van karjaiban! Ott fénylik szeméibe! Ott ragyog szívébe! Ott cseng füle! De az fékevesztett, indulatos szívének mind kevés! Csók, millió csók kell! Csókok özöne! Mámorok nagy lángja! Szerelmek vágya — záloga! Felocsudik sápadtan, haláljédelemmel a leány: De Béla! Menyasszonyod áll előttem! Istenem! Szegény szerelmem! Mindent, mindent adok érted! Lelki üdvösséget, családom szeretetét, életem, ifjuságom, hitem, imádságom, de becsületemet azt nem, nem adom!

—

hitközség működéséről melék s nál-jobb ismerkedünk (S ben) h igéyü tudom rőleg ny

Há kik kegrulni, k kat, az meg. A sak, a nácz p tással tapasztzik ki vében dgszer böző in kartárs telyre isksz. e viseleti lyes há éjfel v Alexan Bernát Vít J lemes szavall mellet

A anyah detét. egyik tatanit hol né gógiai tanuls jegyző In a város küldöt hívta, éljenz A

kör el kolezi szavak tanító ságát, adatát lekez statál helyze tanító lelkiis pen a fentar állam jobba melye inkáb nincs melye nek. I vendé ért, a E

szóno ség n szivet gadó benü magá nek, nak, nyila műkö sal é rem beszé lönyl elker

kikül véber mel mily déke mely bizto mely hala ikna köze

hitközségek elnökei szívélyes közreműködésüket ajánlották fel, a bortermelők szívesek voltak 70-80 liter jobbnál-jobb bort jegyezni és ebből oly ismerkedési estélyt és közebédet csaptunk (Schweiger Albert vendéglőjében) hogy ezzel nem csak szerény igényű tanító vendégeink, de még nem tudom ki is meglepődéssel és dicsőreleg nyilatkozott volna.

Hála és köszönet mindazoknak, kik kegyesek voltak ehhez hozzájárulni, kik bennünk a vendég-tanítókat, azokban pedig minket tiszteltek meg. A fővárosból jelen volt kartársak, a központ képviselője Pfeifer Ignác polgári iskolai tanár elragadtatással nyilatkozott a központ tevékenységéről és általunk fejezték ki köszönetüket a központ nevében Sátoraljauhely derék és vendégszerető hitsorsainak. A különböző irányú vonatkozó megérkezett kartársak előző estve ismerkedési estélyre gyűltek össze, melyen a két isk. elnök és Reichard Armin képviselői tag is résztvettek és oly kedélyes hangulatban telt el, hogy a késő éjjel vetett véget a mulatságnak. Alexander Vilmos, Dr. Rosenberg Bernáth, Pfeifer Ignác, Gárdos Mór, Vitt József és Kaufman Armin szellemes toszjtjai, Schlesinger A. művészi szavallata és Weisz Lipót remek éneke mellett gyorsan telt az idő.

A közgyűlés reggeli 9 órakor az anyahitközség iskolájában vette kezdetét. Gruber Jenő az orth. hitk. egyik tanítója a hittanból tartott miniatúrát. Szép és sikerült tanításáért, hol nem csak bő ismeretét, de pedagógiai ügyességét és jártasságát oly tanulságosan bemutatta, elismerést és jegyzőkönyvi köszönetet nyert.

Innen az egész közönség felment a városháza dísztermébe, hová 3 tagú küldöttség a polgármestert is meghívta, kit midőn belépett, harsány eljenzéssel fogadták.

A Hymnusz elneklése után a kör elnöke: Schlesinger Armin miskolci igazgató-tanító lendületes, szép szavakban fejtegette általánosan a tanító hazafias működésének fontosságát, specialisan a zsidó tanító feladatát a magyarosítás és a vallás felekezeti szolgálatában, örömmel konstataulta a tanító anyagi és erkölcsi helyzetének javulását, mi egyrészt a tanító odaadó fáradozásának, hivatása lelkiismeretes betöltésének, de főképpen annak köszönhető, hogy az iskola fenntartók, a tanító felettes hatóságai, állam és egyház fokozatosan mindjobban elismerik a nagy szolgálatot, melyet az iskolától nyernek és mindinkább boláltják, hogy a fizetések ninesenek arányban azon munkával, melyet a tanítótól várnak és követelnek. Köszönetét fejezi ki a megjelent vendégeknek a tanúsított érdeklődésért, a gyűlést megnyitja.

Ezután Dr. Goldberger Izidor hitközségi szóval szívesen, költői szépségű szónoklattal üdvözölte a hitközség nevében a megjelent tanítókat, szívet és lelket egyaránt magával ragadó beszédével örök hála kötelezett bennünket, de dicsőséget szerzett önmagának, hitközségének, felekezetének, de különösen annak a papikarnak, melynek egyik jeles képviselője nyilatkozik így a tanítóról és annak működéséről; honorálták is oly tapsal és éljenzéssel, minőt e nagyterem még nem hallott soha. A szép-beszédnek szövegét az egyesületi közlönyben való megjelenésre a közgyűlés elkérte.

Utána Pfeifer Ignác a központ kiküldött képviselője a központ nevében üdvözölte a tanítókat; örömmel látja, hogy az egyesület tagjai mily szép sikerrel működnek a vidéken ama eszmék propagálásában, melyet az egyesület maga elé tűzött és biztos a reménye, hogy a nagy célok, melyeket a tanító a szellemi előhaladásban, erkölcsi és anyagi javaknak javulásában elérni óhajt, a közel jövőben el lesznek érve.

Lengyel Samu homonnai ig. ta-

nító, a hitoktatás kérdéséről értekezett nagy készültséggel és az ő sajátos ékes szólásával.

Szabó Jakab a lakbér rendezéséről terjesztett be határozati javaslatot. Mindkét értekezés megvitatása felett szép és tanuságos eszmecsere fejlődött, tagtársat nem említve, Dr. Reichard Salamon a hittani kérdésnél, igen érdekes és laikusnak dicsőretére való pedagógiai tapintattal sok hasznos és gyakorlati motivumokkal világította meg a hitoktatás kivihetősége körül felmerült kérdéseket, éppen úgy Alexander Vilmos is.

Beregszász István kir. tanfelügyelő pedig a lakbér kérdésnél célszerű és a megoldáshoz vezető módot ajánlott, melyet a közgyűlés közszóval fogadott el.

Mindkét értekezésnek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott és a határozati javaslatoknak a nagygyűlés elé való terjesztése határozottat.

Egyleti ügyek kerültek tárgyalásra, ami körül szintén igen élénk vita folyt. Indítványokra kerülvén a sor, Szabó Jakab az alapszabályok rendelkezésére hivatkozva, melyek szerint a Tanító Egyesület a tanúgy és különösen a zsidó iskola iránt érdeket szerzett egyéneket az egyesület elismerés és hála fejében tiszteletbeli tagjai sorába emel, indítványozza, hogy Beregszász István Zempléni vármegye kir. tanfelügyelőjét, ki a zsidó iskolával és a bennük működő tanítókkal hivatalos kötelezettségén felül, minden körülmények között atyai szeretettel és jóakarattal viseltetik, kiváló érdemeinek elismerésül az egyesület tiszteletbeli tagjává válassza meg.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel magáévá teszi az indítványt és pártolólaga a nagygyűlésnek betervezi.

Az idő előre haladottságánál fogva, a többi indítványt röviden letárgyalták. Knopfler Sándor és Lövi Mór a kör társ. elnökül megválasztván, elnök jegyzőkönyvi köszönetet szavaztat a város nagyérdemű polgármesterének a díszterem átengedéseért, a közgyűlés sürgönyben üdvözli a központ vezetőségét és az egyesület nagyérdemű elnöke, Kornfeld Gy. iránt szeretetének, ragaszkodásának és bizalmának ad kifejezést, köszönetet mond a fáradhatatlan körelnökek Schlesinger Arminnak és hű munkatársának Weisz Lipót titkárnak. A gyűlés 5 órai tartam után feloszlott és a már jól kiéhezett tagok a közebédre gyűltek össze, mely mindenkit a legnagyobb mérvben kielégített.

Szebbnél-szebb tosztban nem volt hiány, a két hivatalos toszton kívül, melyet Schlesinger Armin a vendégszerető két hitközségre, Szabó Jakab az egybegyűlt vendégekre, a központ kiküldöttjére és az egyesület elnökére, Kornfeld Gyulára mondott, leginkább Dr. Schön Vilmos főorvos és Némethi Bertalan toszjtjai keltek nagy érdeklődést mint a mulatság fénypontjai; mindkettő a tanító nemes missióját dicsőítette és e kar iránt érzett meleg szeretetüket és nagyrabecsülésüket juttatták kifejezésre.

Szóltak még Dr. Rosenberg Herman, Vitt József, Lieberman, Schönbrun és Krausz tanítók ékesen és lelkesen.

A késői estvel órák, ugyszólván a vonatok elindulásai vetettek véget a szép és lélekelmélő együttlétnek.

Kedves kartársaink a magukkal vitt szép emlékek fejében hála közszóval hagyták itt a vendéglátó hitközségek nagyérdemű tagjainak.

Szabó Jakab.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

(Kinevezés. Gróf Hadik Béla főispán Kövér Zoltán vezégt joghallgatót, lasztoméri lakost ideiglenes minőségű díjtalan közigazgatási gyakornokká kinevezte. Kövér Zoltán a nagymihályi szolgabírói hivatalhoz osztottat be szolgálatáért.

(Jutalmazás. A földmivélsügyi m. k. miniszter a főispán ajánlatára, özv. br. Vécsey Alajosné szolgálatában álló: Szabó János szilvásujfalusi kertésznek, aki számos éven át kifogástalan és hűséges magaviseletével kitűnt, 50 korona jutalmat és egy elismerő oklevelet adományozott. A jutalmat és elismerő oklevelet a gál-szécsi járás főszolgabírája fogja a jutalmazottnak ünnepélyesen átadni.

(A közigazgatási bizottság legközelebbi ülése április hó 11-én, d. e. 9 órakor lesz.

(Katonai iskolák. A honvédelmi miniszter a múlt évben tájékoztató füzeteket adott közzé, amelyek a Ludovika akadémiára, a honvéd főreáliskolákra s a honvéd hadapródiskolákra vonatkoznak. Ezeket a füzeteket az említett intézetek parancsnokságai, valamint a honvédkerületi parancsnokságok ingyen adták, vagy küldték meg az érdeklődőknek. A miniszter újabb olyan „Tájékoztatót” is becsatolt közre, amely a közös hadseregbeli katonai akadémiákra vonatkozik. Ebből a füzetből mindenki könnyen megtudhatja, hogy a cs. és kir. hadseregbeli katonai akadémiákba, mik a belépés módjai és feltételei valamint, hogy a tanterv és az oktatási rendszer milyen. Az a szülő tehát, aki a gyermekét egy ilyen katonai akadémiába akarja adni, okosan teszi, ha e füzetet megszerzi. Könnyen hozzájuthat, mert a honvédelmi minisztérium segédhivatali főigazgatója ingyen küldi meg mindazoknak, akik kéri. A pályázat feltételei, és a tantervről egyébként a főispáni titkári hivatalban is lehet bővebb információt szerezni.

HIREK.

— A feltámadás ünnepét, nagyszombaton a szokott fénytel ünnepelték a katolikus egyház. A kedvezőtlen időjárás dacára a róm. kath. plebaniatemplom tájékat nagy számu közönség lepte el, a templom pedig színlítt meglett átjatos hívőkkel, akik vallásos érülettel imádták a feltámadott Krisztust. A körmenet alkalmával a közeli házak ablakait kivilágtították. A misét Katinszky Geyza plebános, zempléni vármegyei főesperes tartotta fényes segédlettel. A honvéd-díszszázad szokásos kivonulása az esős, kedvezőtlen időjárás miatt elmaradt.

— Kinevezés. A m. kir. pénzügy-miniszter Gebhardt Pál budapesti lakost a sátoraljauhelyi m. kir. pénzügy-igazgatósághoz állami végrehajtóvá kinevezte.

— Áthelyezés. Kőnczey Jenő helybeli m. kir. állami végrehajtó saját kérelmére hason minőségben a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatósághoz áthelyeztetett.

— Eljegyzések. Farkas Andor kir. törvényszéki jegyző, Farkas Bertalan nyír-bátori kir. járásbíró, lapunk egykori főmunkatársának fia 1904. április hó 4-én eljegyezte Novák Lajos sárospataki akadémiai tanár leányát Lotit. — Kappel Gizella urhölgyet, Fischer Emil a nagyvárdi függetlenségi és 48-as párt vezető tagjának szeretetreméltó és bájos gyámleányát Nagyváradon eljegyezte László Pál, Löwy Adolf helybeli könyvkereskedő fia. — Tóthfalusi Tóth János, gróf Mailáth József perbenyiki uradalmi gazdatisztje április 4-én jegyet váltott Sátoraljauhelyben Ujfalu Lujzával, Ujfalu János városi végrehajtó leányával. — Batta Margit Sárospatakról és Batta György Gömör-Kishont vármegye aljegyzője jegyesek.

— Április 11-ike. A kormány rendeletéből ez idén is nemzeti ünnepként ülik meg április 11-ikét, az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját. A templomokban Isten-tiszteletet tartanak, melyen a hivatalok személyzete testületileg vesz részt. A közhivatalokban április 11-én

szünetel a munka és az iskolákban e napon nem tartanak előadásokat.

— Vége a vakációnak. A diákok husvétii vakációja immár véget ért. Mikor megfújták a pihenőt az iskolákban, akkor minden areon végigömlött az örömet kifejező mosoly; most, hogy újra az iskola négy fala közé vonult a tanuló ifjuság, keserűség és aggodalom tölti el az ifju sziveket. Mert bizony, mi tőrés-tagadás, nehéze feledni azokat a szép napokat, az arany szabadságot, mely a világkezdete óta a legnépszerűbb fogalom volt ezen a forgó földgolyóbison. A husvétii vakáció Sátoraljauhely utcáinak képét is jelentékenyen megváltoztatta: sok idegen are tünt föl itt is, ott is, akiket csak egy-egy nagyobb ünnepen láthatunk itthon. Most már, hogy a husvétii szünetidő elmúlt, aki a déli korzóra kerül, annak okvetlenül eszébe jutnak azok a kedves, mult idők, amikor még ő is örvendeni tudott a kalendarium vörösbetűs napjainak.

— Magyar hitközségek az izraeliták templomában. Dr. Goldberger Izidor, a helybeli st-quo izr. hitközség jeles hitközséke ma délelőtt 11 órakor költöies lendületű magyar hitközséket tartott, mely alkalommal a templom zsufolóság meglett. A fenkölt és zamatos magyarsággal elmondott beszédet a hitsorsosokon kívül számos más hitfelekezetibeliek is végig élvették.

— Az alsözempléni ev. ref. egyházmegye közgyűlése. Az alsözempléni ev. ref. egyházmegye ez évi tavaszi közgyűlést eddigi megállapodások szerint f. hó 12-én Sárospatakon fogja megtartani.

— Szeszélyes április. Nehány napja csak, hogy ránk köszöntött az április és már is egész gyűjteményét produkálta a legváltozatosabb időjárásnak. Az asszonyhoz szokták hasonlítani ezt a szeszélyes hónapot, pedig nem termett még olyan asszony, akin szeszélyesség dolgában tul ne tenne ez a tavaszi hónap. Azaz mit is mondunk, tavaszi hónap. Mindjárt ugy köszöntött be, hogy első napja ősz is, tél is lehetett, csak éppen tavasz nem. Volt azóta szép, napsugaras, borult, derült, esős, száraz és mindenféle idő, amilyent csak elképzelni lehet. De megtörténik az is, hogy egyetlen nap alatt változik meg tizszer-huszszer az idő. Szóval április nem tagadja meg magát.

— Esküvő. Berkes Vilmos miskolci cigányprimás folyó hó 15-én esküdtött örök küséget Lukács Annának, Lukács Antal helybeli zenész leányának.

— Helyreigazítás. Husvétii melékletünk tartalom-mutatójából állandó munkatársunk és alkalmi vezércikk-íróknak: Demeter Jánosnak neve tévedésből kimaradt, mit is ezenel helyreigazítunk.

— A bánóc-ungvári vasut ügyében Málezán tartott értekezleten az alsó járásban fekvő községek Abara és Népezt kivételével a hozzájárulási összeget megszavazták. Mint értesülünk, Máleza község 30000 koronával járul hozzá a vasuti építéshez azon esetre, ha a község vasuti állomást kap. Az engedélyes már legközelebb határozni fog a felett, Butkán, avagy Málezán át vezet-e a vasutat, melynek kiépítése immár biztosítottnak mondható.

— A Színház szépségversenye. A Színház képes művészeti hetilap a husvétii alkalmából nagyszabásu szépségversenyt rendez, a melyen minden magyarszármazásu leány és asszony (nemesak színésznő) vehet részt. A szépségverseny első nyertese egy 1000 korona értékű mahagóni pianinót kap, a második nyertes pedig egy nagy, ezüstből vert babérkoszorút. A versenynek érdekességét kölcsönöz az a körülmény is, hogy a jelentkezés nem személyesen, hanem fényképek által történik. A fényképet a jelentkező nevével kell ellátni és legkésőbb május 15-ig, a „Színház” szerkesztőség-

gége (Budapest, VIII. Baross u. 59.) beküldeni, ahol levélbeli kérdezősködéssel bővebb felvilágosítással szolgálnak. A nyertes szépségek elismerő diszoklevelet kapnak. A zsüri határozatát: a verseny eredményét a sajtó és a „Szinház” művészeti hetilap útján közlik a közönséggel. A szépségverseny iránt országsszerte nagy az érdeklődés.

— **Uj hid a Laborezon.** Laborezon Volyán a Laborezon át új hid építését tervezik, melynek költségei 80,000 k.-ban irányoztattak elő. E hid Sztára, Óreszka, Krivostján és Izbugya községeket fogja az országutal összekötni.

— **Milyen lesz az idő áprilisban és májusban.** Meteorológiai megfigyelések alapján április és május hónapokra a következő időjelzést állapítja meg a „Meteor” című időjelző lap: **Április** hava tavaszi, meleg hónapnak ígérkezik, melyet csak a 10-iki esomópont hideg jellege fog kellemetlenebbül megzavarni, amidőn még fagypontra alá kerül a hőmérséklet, vagy pedig hidegebb eső következhetik be. — **Május** hónap a bolygók állásaiból következtetve, a terményekre nem mutatkozik kedvezőnek, a 8-ik esomópont veszedelmes hideg jellege nagy bajt is hozhat, majd a 13-iki esomópont hatásától kezdve meleg ugyan, de száraznak ígérkezik az időjárás, ami az ezt megelőző hideg jelleg s a március erős változó időjárása után nem fog kedvező kilátásokat nyújtani az aratásra nézve.

— **A bodrogközi jótékony nőegylet táncmulatsága.** A bodrogközi jótékony nőegylet — mint azt már tudattuk olvasóinkkal — Királyhelmezen f. hó 10-én táncmulatságot fog tartani. A táncmulatság védnöknője: **Mailáth Józsefné** grófnő lesz. A mulatság iránt megyszerte nagy az érdeklődés s a vonaton érkező vendégek kényelme szempontjából az érkező vendégeket a vonatok érkezésekor fogatok fogják várni.

— **A bánóc-deregyői vasút ügyében** Nagymihály város képviselőtestülete legutóbb tartott közgyűlésén megtagadta a vasút engedményese által kért hozzájárulást és mellőzte azon ajánlatot is, hogy a m. kir. államvasutak pályaudvarától a város uttestein keresztül a műmalomig motorkocsi-közlekedés létesíttessék.

— **Köztudomásul.** A „Kazinczykór”-nek folyó hó 4-én tartott házi estélyén a ruhatárban maradt egy nő fekete fátyol és egy mellű. — Tulajdonosa átveheti a vármegyeházán, az őrmesternél.

— **Elveszett.** Grünfeld Ida újhelyi lakos egy 800 koronás betétről szóló népbanki takarékpénztári könyvet, — Gottlieb Terka pedig egy kettőfedelű női ezüst óráét és ezüstláncot vesztett el. A megtalálók illő jutalmat kapnak, ha az elveszett tárgyakat tulajdonosaiknak átszolgáltatják.

— **Rendőri hír.** Lopás. Fülöpovics Samu szőlőskei mézszárszékgyazda kárára e hó 2-án egy 20 korona értékű marhabőr loptak el ismeretlen tettesek és — mint a rendőri nyomozás kiderítette, — eladták Pavueskó Jánosné helybeli tímár nejeének. A nyomozás során folyó hó 5-én elfogták a tettesek egyikét, Weisz Sándort aki-ben Pavueskóné fölismerte azt a tolvajt, aki a bőrt neki eladta s érte a kialakított 20 koronát fölvetette.

— **Dunky fivérek** cs. és kir. udvari fényképészek (vasárnap) ápril. hó 10-én és (hétfőn) ápril. 11-én a Juhász Jenő telkén lévő műtermőkben levételeket fognak eszközölni.

— **Első Leánykiképzési Egylet** m. sz. Schwarz Armin elnöklésével tartott meg folyó évi március 25-én ezen intézet negyvennegyedik közgyűlése. Az 1903-iki kezelési évről vonatkozó jelentés és zárszámadás a felmentvény megadása mellett egyhangúlag tudomásul vétetnek. A jelentésben és mérlegben a következő figyelemre méltó adatok találhatóak: Nászjutalék és visszafizetések címén 859.513 korona 29 fillér lett kifizetve, ezek között 95 árvajutalékrész 59.550 koronával. Az új beiratkozások 14,854 jutalékrészt, 3017

jutalékrészzel többet eredményeztek mint az előző évben. Díjakban 2,507.619 korona 49 fillér vételeztetett be, ami 221,754 kor. 56 fillérnyi emelkedést jelent. A kamat és bérjövődélem 413.120 kor. 52 fillér, tehát 40.727 kor. 42 fillérrel több volt, mint az előző 1902. évben. A díjtartalék 1,202.482 korona 99 fillérrel növeltetett és most már 9,331.174 kor. 85 fillérre emelkedett. A nászjutalék felemlési és a külön tartaléka 116.206 korona 20 fillér esik, melyek most már 708,774 korona 60 fillérrel rendelkeznek. A múlt esztendőben létesített árfolyam különbözeti tartalékhoz 15,000 korona csatoltatott, mely ezzel 65,000 koronára rug. A hivatalnok nyugdíjalap járára 5000 korona megszavaztatik, mely nyugdíjalap immár 140,483 kor. 02 fillérnyi összegre ért el. A mérleg végösszege gyanánt 10,529.392 korona 67 fillér mutatkozik, mely végösszeg takarékbetétekben, állampapírokban és egyéb elsőrendű értékpapírokban, valamint kiváló saját épületekben fedeztetett leli. A jegyzőkönyv hitelesítésével Blazek I. Antal és Löbl Izidor urak bizattak meg. A felügyelőbizottságra újra: Dr. Alexander Bernát, dr. Somogyi Zsigmond, Héger József, Wertheimer Albert és Seifensieder József urak választattak meg. Miatán a közgyűlés dr. Murányi Ernő tag indítványára Seward Armin elnöknek, az ösztöngazgatóságnak és Kohn Arnold vezérigazgatónak egyhangulag köszönetet és elismerést szavazott, a közgyűlés véget ért. A „D.” osztálynak folyó évi március 22-én megejtett VIII. kisorolása alkalmából az alábbi alapkönyvszámok soroltattak ki, minek folytán a nevezett tagoknak egy-egy 1000 koronára szóló díjmentes nyereménykötvényt kiadottatott. 1839 alapkönyvszám Spitz Fülöpné Budapest, 69113 alapkönyvszám Herschlikovics Gyula Budapest, 1020 alapkönyvszám Schweiger Lajos Kunfélegyháza, 4245 alapkönyvszám Tuna Adolf Zombor, 5279 alapkönyvszám Levy Raf. Ábrahám Zénica, 6709 alapkönyvszám Seres Imre Sarkad, 59790 alapkönyvszám dr. Spitzer Adolf Erdévik, 70343 alapkönyvszám Czégeni József Kolozsvár.

SZINHÁZ.

— ápr. 7.

* **„A bagdadi hercegnő”** ifj. Dumas Sándor eme drámai hullámzásu, azonban kétségtelenül gyengébb alkotásai közé tartozó három felvonásos színműve mult hó 30-án került színre a téli idény 18-ik előadásaként. A darab címszerepében **Komjáthyné Z.** Teréz esillogtatta tehetségét s a kifejlődő érzelmeireben egyikét mutatta be azon alakításainak, melyek őt a sablonos nivón felül emelik. Egész lelke benne ragyogott a szerepben, mely hatalmas drámai tehetséget igényelt. Komjáthyné Lionette szerepében nagy tudással felelt meg feladatának s különösen szép volt játéka szerepének erősebb és nagyobb drámai hullámzást kívánó részleteinél. Nourvady szerepében méltó partnere volt **Komjáthy János** s második felvonásbeli dialógjuk elementáris hatást idézett elő. Jean de Hun szerepében **Odry** járult hozzá a „trias”-hoz mely e darab eszeleményét lebonyolítja s az anyai szeretet fensége révén, melynek nagyságát kidomborítani: a darab tendenciája — a mármár elvált házastársakat a gyermek szeretetében és az ahhoz való vonzódás által egyesíti. A közönség gyér számban volt jelen.

* **A „Francillon”** mult hó 31-iki előadásának főérdekességét az a körülmény köleszöntött, hogy e darabban bueszott el az újhelyi közönségtől **Odry** Árpád, a Komjáthy társulat egyik legintelligensebb férfiszínésze. **Odry** Árpádot ugyanis — mint azt akkortájt jeleztük is lapunk hasábjain — a „Szinház” tagjainak sorába szerződtette. A „Francillon” mult hó 31-iki előadásáról tehát alig emlékezhünk meg méltóbb képen, mintha a sablonos színi kritika helyett annak keretében nagy vonásokban rajzoljuk **Odry** Árpád egyéniségét, felhasználva az alkalmat, melyet e búcsú előadás az ő jellemzésére fekinál. **Odry** Árpádnak a „Francillon”-ban tudvalevőleg nincs nagyobb szerepe. Visszavettségnek bátran tűnhetett fel tehát e darabot választani annak a művészek buesu felléptére, aki minden egyes szerepében tehetségének ujjabb és ujjabb bizonyítékait hozta felszínre, s ki tudásának, képzettségének nyilvánulásaival annyiszor gyönyörködtette Sátoraljauhely színházlátogató közönségét. De hiszen nem megismerni óhajtottuk mi **Odryt**; ismerjük ugyanis eléggé. Az újhelyi közönség nagyon jól tudja, hogy nem „Francillon”

Stanislas szerepének személyesítőjét vesztette el (ami egy lényegtelen, nagyobb emótiók nélküli, kis szerep), de azt az **Odry** Árpádot, kit annyiszor csodált a szalon vigjátékok bonnyivant szerepkörében, ahol **Odry** kétségtelenül legkiválóbb. Tudvalevő, hogy a bonnyivant szerepköre amily változatos, ép annyira nehéz is. A szerep finom stilyus felfogása és kidomborítása dominál itt, valóságos vibrációja az érzelmeknek, hogy így mondjuk: egészen hosszú skálasor a szív és érzelmei hurjain. **Odry** Árpád — Sátoraljauhely színházlátogató közönsége a tanuja: mindenkor beesülettel, ambicióval, tisztult izléssel és tudással felelt meg feladatának. Gondolkozó, boncolgató művészelme ő, s minden alakítását átlengi szerepe legfinomabb árnyalatainak, rejtett s palástolt intencióinak, tendenciájának nagy kvalitásra valló felfogása. Nem sokat nyújt ő, de amit nyújt: azon a tisztult felfogás alakító ereje látszik. Nem is jellemezhetnők jobban; mint így: közvetlen, természetes és következetes. S most, mikor e minden ízében művészbembertől bueszunkunk kell, nagy hibát követnénk el, ha **Odry** Árpádnak beesületes, értékelendő munkájáért, nemes törekvéseiért esérébe nem nyujtanánk elismerést. Távozásával nagy ür marad a drámai ensemblén s az újhelyi közönség általánosan kedvelt, közszerepben álló művészt veszíti el. Annyi azonban kétségtelen, hogy olyan kaliberű színművész, mint **Odry** Árpád, ki hasznos, jó, sőt kiváló tudott lenni annyiféle szerepben: a Víg-színház színpadán is megfogja lelmi az utat az érvényesülésre, amivel az újhelyi közönségnek — melynek első peretől kedvelje, rokonszenves alakja volt — szintén igaz örömet fog szerezni. S nagyon örvendetes lenne, ha **Odry** Árpád fővárosi sikereiről minél többször hallanánk s hogy ahoz a méltánylásokhoz és szeretethez, melyben az itteni közönség részesítette **Odry** Árpádot: a fővárosi közönség szeretete és méltánylása adná meg a szentesítést. — A „Francillon” előadásáról egyébként semmi különösbet nem írhatunk. **Francillon** **Fáy** Flóra adta disztigvált tonusu előadásával, a váltakozó érzések utolsó igaz hű kifejezésével. **Bartha, Komjáthy, Sarlay** kapták a darab főbb szerepeit s beesülettel megfeleltek köteleességüknek. A közönség elég szép számban volt, dacára annak, hogy a husvétii ünnepek számos színházlátogatót vontak el a darab megtekintésétől.

—th.

* **Uj tagok.** A „Komjáthy társulat” melynek operett és drámai ensembléja az elszerződtetések folytán nagyon meggyengült, a nyári öt hetes szezonban, mely eddigi tervek szerint május hóban fog megkezdődni — új erővel gyarapodva kezd meg előadásait. A társulat új tagjai közül **Sárossi** Paula, **Kondráth** Ilona, **Aitner** Ilka meg a hét folyamán mutatkoznak be Kassán. **Halmi** Kornélia szintén a társulat tagjainak sorába lett szerződtetve. A férfi színészek sora pedig **Radványi** Dezső, **Baróti** Antal, **Cserny** Béla és **Szőnássy** György újonnan szerződtött tagokkal fog erősődni. Majdnem kétségtelen, hogy **Komjáthy** igazgató éles szeme kiváló erővel fogja fedezni az eltávozások folytán beállott, tagadhatlanul lényeges változásokat.

IRODALOM.

A **„Vasárnapi Ujság”** április 3-iki száma 31 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: **„Feltámadunk, van örökélet.”** Koltomány Szabolcska Mihálytól. — **„Glória.”** Koltomány Lampérth Gézától. — **„A vén gazember.”** Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — **„Gróf Buttler János házassága.”** (arcképekkel egykoru festmények és metszetek után). — **„Három asszony.”** Regény. Irta Zsigány Árpád (Richter

Aurél rajzaival). — **„Keller Helén amerikai siket-néma-vak leány önéletrajza.”** (képekkel). — **„Husvétii képek a fővárosból.”** (képekkel Linck Lajos rajzai után). — **„A Temes”** dunai vértes hadihajó vizrebocsátása (képekkel). — **„A Képzőművészeti Társulat tavaszi kiállításából.”** (képekkel Vágó Pál, Zemlényi Tivadar, Ujváry Ignác és Juszkó Béla festményei után). — **„A kassai honvédszobor pályaműve.”** (képekkel Holló Barnabás, Horvay és Szamovolszky és Istók János szoborművei után). **Lengyel Menyhértől.** — **„Kállay Béni emlékére.”** (képekkel). — **„Orosz katonák indulása a harctérre.”** (képekkel). — **„Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok.** A **„Vasárnapi Ujság”** előfizetési ára negyedévre négy kor. **„Politikai Ujdonságok”**-kal és **„Világkrónika”**-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-u. 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a **„Képes Néplap”** a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

— **A Trieszti Általános Biztosító-Társaság** (Assicurazioni Generali) f. é. március hó 18-án tartott 72-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1903. évi mérlegét. — Az előtűnik fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1903. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 656,787.581 korona és 31 fillér tettek ki és az év folyamán bevett díjak 28,731.705 korona 08 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 14,002.386 korona 03 fillérrel 174,192.235 korona 16 fillérre emelkedett. — A tüzbiztosítási ágban, beirtve a betőréses lopás elleni és tűkörüvegbiztosítást: a díjbevétel 12,989,614.539 korona biztosítási összeg után 21,276.945 korona 70 fillér volt, miből 8,716.810 korona 37 fillér viszontbiztosításra fordított úgy, hogy a tiszta díjbevétel 12,560.135 korona 33 fillérre rugott, mely összegből 8,669.907 korona 26 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 86,523.237 korona 41 fillér. — A szállítványbiztosítási ágban a díjbevétel kitétt 3,720.916 korona 60 fillér, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,161.348 korona 49 fillérre rugott. — Kárelért a társaság 1903-ban 26,668.093 korona 31 fillér folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kártérítéseket a társaság alapítása óta károk fejében 768,622.165 korona és 96 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. — A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 23,505.036 korona 95 fillérre rugnak, különösen kiemelendő: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, mely a 3,729.624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 16,778.952 korona 01 fillérre emelkedett továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és a 378,042 korona 47 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezen kívül fennáll még egy 938.042 korona 47 fillér kitévő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse. — A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idej átutalások folytán 208,632.918 korona 73 fillérről 227,329.933 korona 25 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve: — Ingatlanok és jelzálog követelések 35,297.680 korona 66 fillér — Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 19,464.641 K. 25 f. — Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 723,807 K. 13 f. — Értékpapírok 157,833.474 K. 11 f. — Tárcaaváltók 1,008.628 K. 72. — A részvényesek biztosított adóselelei 7,350.000 K. — Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követeléseit, a hitelezők követeléseinek levonásával 5,651.691 K. 38 f. — összesen: 227,329.923 korona 25 fillér — Ezen értékekből 45 millió korona magyar értékekre esik.

Közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős.

Köszönetnyilvánítás.

Képtelen lévén mindazoknak, kik felejtetheten, drága jó anyám tragikus halálesete alkalmából jóleső soraikkal felkerestek: külön-külön válaszolni, — ezért t. barátainknak és jóakaróimnak mérhetetlen bánatomban velem szemben tanusított valóban megható részvétükért ez uton mondok szívből jövő, hálás köszönetet.

Mád, 1904. április hó 5-én.

Wetterschneider Miksa, takarékpénztári vezértitkár.

Kiadótulajdonos: **Éhlart Gyula.**

Építkezéshez vasuti sínek, vasgerendák, fal, kötővasak, mennyezet nád stb.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy Sátoraljaujhelyben (a kis piacon) immár 35 év óta létező

Herz Kálmán Fia

vaskereskedést, bádogos, lakatos műhelyvel együtt átvettük és azt ezen ezéig alatt tovább fogjuk folytatni.

Mint hogy üzletünk a vas szakma minden cikére kiterjed, kérjük, hogy szükséglet esetén bizalommal hozzánk fordulni sziveskedjenek és biztosítjuk, hogy **áraiak a legelőnyösebbek.**

Bádogos műhelyünkben minden néven nevezendő munkák, é. p. **új tetők, eresz csatornák, dísz munkák,** valamint a legesekélyebb javításokat és festést szakszerűen, kiváló gondossággal bámulatos olcsó árban készítünk el.

A midőn még szives pártfogását kérjük vagyunk

teljes tisztelettel

Kaesztenbaum Lajos

és

Herz Sámuel.

Elsőrendű Roman és Portland ezément, mennyezet gipsz.

KATONA BÉLA

OKLEVELES MÉRNÖK
Sátoraljaujhelyen, műszaki és vállalati

*** **mérnöki irodát** ***
nyitott.

Irodája foglalkozik: **birtok felmérésekkel, térképezésekkel, tagosításokkal, parcellázásokkal** és a mérnöki munka körébe tartozó mindennemű **tervezésekkel.**
Elvállalja: **utak, vasutak, hidak** és **épületek tervezéseit és építését.**

Iroda: **Petőfi-utca 452. (Rude ház.)**

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

BUDAPEST, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság“ rovatában közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság“ számára.

A sátoraljaujhelyi főügynökség:

Reichard Mór és Fia.

Sátoralja-Ujhely nyomtatott a „Zemplén“ könyvnyomtató intézetében.

Meghívó.

A SÁROSPATAKI HITELBANK alakuló közgyűlését

1904. évi április hó 15-én délután 2 órakor Sárospatakon a Katona György-féle Kossuth-utcai ház helyiségében fogja megtartani, melyre a részvényesek ezennel tisztelettel meghivatnak. Sárospatakon, 1904. évi április hó 2-án.

Az alapítók nevében és megbízásából

Dr. Láczy László,
igazgatósági elnök.

Tárgyszorozat:

1. A közgyűlés határozatképességének a kereskedelmi törvény 155. § értelmében megállapítása.
2. Jegyző és jegyzőkönyv hitelésítők választása.
3. Jelentéstétel a részvény aláírások és azokra történt befizetések eredményéről.
4. A megalakulás iránti határozat.
5. Az alapítók jelentése az Igazgatóságnak a keresk. törv. 183. §-a értelmében történt megválasztásáról.
6. Az alapítóknak kiadandó felmentvény iránti határozat.
7. Az alapszabályok megállapítása.
8. A felügyelő-bizottság tagjainak a megválasztása.
9. Az alapítók és igazgatóság együttes jelentése a gyűlés jóváhagyásának feltétele alatt megvett házról.

Hirdetés.

A t. cz. közönségnek tudomására hozzuk, hogy **földbirtokokra és sátoraljaujhelyi házakra is**

törlesztéses kölcsönöket

eszközlünk, régebbi keletű jelzálog-kölcsönöket pedig **convertálunk,** vagyis olcsóbb kölcsönökké átváltoztatjuk.

„Zemplénmegyei keresk., ipar-, termény- és hitelbank“
Sátoraljaujhelyben.

Szőlőoltványok,

melyek megeredéseért felelősség
vállaltatik!

Amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege és borfajokból **teljesen fajtiszta,** tökéletesen forrott, dus gyökerezésű példányok **szokványminőségben,** mérsékelt áron tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelepnek!

Medgyes, N.-Küküllő megye. Tulajdonos **Caspari Frigyes** okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stürbey hercegi romániai szőlőtelepeinek igazgatója, N.-Küküllő vármegye v. szőlészeti biztosa stb.

Lugas szőlőoltványok szintén mérsékelt áron.

!! Készlet egy millió!!

Árjegyzék ingyen és bérmentve.